Proletari din toate țările uniți-vă!
In luptă pentru cauza lui Lenin și Stalin înainte!

Scânteia pionierului

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

„Tovarășul Stalin și-a închinat viața cauzei eliberării clasei muncitoare și a tuturor oamenilor muncii de sub jugul și asuprirea exploatatorilor, cauzei salvării omenirii de războaiele distrugătoare, cauzei luptei pentru o viață liberă și fericită a poporului muncitor pe pământ".

G. M. MALENCOV

Anul VI Nr. 15. (267) * Sâmb. 6 Martie 1954 * 4 pag., 15 bani

Stalin, continuatorul operei lui Lenin

S'a scurs un an de când Iosif Vissarionovici Stalin, continuatorul măreței opere a lui Lenin, a încetat din viață. Ostaș credincios al Partidului, Stalin și-a închinat viața și munca sa, binelui și fericirii poporului muncitor. Invățător i-a fost marele Vladimir Ilici Lenin, împreună cu care a dus în condițiile grele ale ilegalității o luptă dârză pentru eliberarea popoarelor Rusiei de sub jugul moșierilor și capitaliștilor. Sub conducerea Partidului, în frunte cu Lenin și Stalin, poporul sovietic a înfăptuit cea mai măreață cotitură în istoria omenirii, Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, punând capăt orânduirii capitaliste în Rusia și pășind pe drumul construirii socialismului.

După moartea lui Lenin, Partidul Comunist al Uniunii Sovietice condus de Comitetul său Central în frunte cu Iosif Vissarionovici Stalin, a purtat cu cinste steagul leninist de luptă și a condus poporul sovietic pe calea luminoasă deschisă de Lenin. Poporul sovietic, primul în lume, a făurit în patria sa socialismul. Această victorie uriașă a însemnat desființarea exploatării omului de către om — pentru prima dată în istoria societății omenești.

Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, sub conducerea Comitetului său Central in frunte cu I. V. Stalin, a muncit neobosit pentru întărirea și înflorirea Statului Sovietic. Partidul Comunist al Uniunii Sovietice a reușit să înmănunchieze într'o familie frățească popoarele sovietice, lichidând rămânerea în urmă economică și culturală a acelor popoare pe care țarismul le-a ținut în întuneric și sub jug, veacuri dearândul. Popoarele sovietice, strâns unite, au putut astfel să construiască cu succes socialismul și să pășească spre comunism.

O grijă permanentă a Partidului Comunist al U.R.S.S. a fost întărirea puterii de apărare a primului stat din lume al muncitorilor și țăranilor. In anii puterii sovietice a crescut și s'a călit Armata Sovietică, pavăză de oțel a cuceririlor poporului sovietic. Armata aceasta și-a dovedit tăria de granit în anii Marelui Război de Apărare a Patriei, când hoardele fasciste cotropiseră pământul sovietic. Armata Sovietică a alungat pe dușmani și i-a zdrobit chiar în bârlogul lor, salvând popoarele dela robia fascistă.

In fruntea Comitetului Central al P.C.U.S., înfăptuind învățăturile lui Lenin, Stalin a muncit neobosit pentru transformarea Uniunii Sovietice într'o uriașă putere industrială și colhoznică, pentru cimentarea alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea colhoznică, pentru făurirea unei vieți fericite poporului sovietic.

Dar nu numai oamenii sovietici păstrează o amintire vie și recunoscătoare lui Stalin. Din opera lui Stalin oamenii muncii din țările de democrație populară, desprind învățăminte vii care îi ajută temeinic în construirea socialismului. Stalin a arătat că în socialism, preocuparea cea mai de seamă, cea mai înaltă, este grija față de om. In Uniunea Sovietică, în țările de democrație populară, oamenii muncii își îndreaptă azi toate forțele lor spre satisfacerea cât mai din plin a nevoilor materiale și culturale ale poporului.

Partidul Comunist și Guvernul Sovietic, în frunte cu I. V. Stalin, au urmat cu credință învățăturile lui Lenin care a definit politica externă a Statului Sovietic ca o politică de pace și prietenie cu toate popoarele lumii. Popoarele întregii lumi își amintesc cu dragoste și recunoștință de el, ca de marele stegar al păcii, care și-a închinat cele mai mari strădanii ale sale cauzei menținerii și întăririi păcii între popoare.

Din învățătura lui Stalin, care continuă și desvoltă învățătura lui Lenin, se inspiră azi milioane de oameni. Pentru milioane de oameni ai muncii din toate țările lumii, ea este o armă puternică, un far călăuzitor în lupta pentru o viață fericită.

Dealungul vieții sale, Stalin și-a îndreptat cu dragoste și încredere privirile către tineret. El a educat și a îndrumat cu grijă pe tineri pentru ca aceștia să devină niște minunați constructori ai vieții noi. Tineretul a învățat dela Stalin să fie dârz și hotărît, necruțător față de lipsuri și să-și însușească cu nădejde știința.

Fiecare tânăr din patria noastră, își amintește de îndemnul lui Stalin: „Avem în față o fortăreață. Numele acestei fortărețe e știința, cu numeroasele ei ramuri de cunoștințe... Această fortăreață trebue s'o cucerească tineretul, dacă vrea să devină constructorul vieții noi, dacă vrea să devină adevăratul schimb al gărzii vechi".

Adevărata prietenie

Mi-amintesc că odată mă supărasem, fără nici un motiv, cu prietena mea, Time Anișoara. Nu ne mai jucam, nu mai mergeam la școală împreună, nu ne mai împărtășeam bucuriile și necazurile noastre, așa cum se întâmpla înainte.

Intr'o zi am fost cu mama la filmul „Neuitatul an 1919". Aici am învățat ce înseamnă adevărata prietenie. I-am văzut pe Lenin și pe Stalin, am văzut ce devotați prieteni erau. In orice moment se arăta prietenia lor, la greutăți și la bucurii.

Și atunci m'am dus la Anișoara și m'am împăcat cu ea. De atunci nu ne-am mai supărat niciodată. Suntem întotdeauna sincere în prietenia noastră.

Elena CIOBANU
Șc. elem. română nr. 2, Tg. Mureș

Pildă de dârzenie și voință

Stăteam de vorbă cu unchiul meu și vorbeam despre marele Stalin. Cunoșteam multe despre viața și munca lui, dar doream să știu și mai multe. L-am rugat pe unchiul să-mi povestească tot ce știe despre marele conducător.

Din câte mi-a istorisit unchiul, ceea ce m'a impresionat în deosebi a fost dârzenia, setea de învățătură a lui Stalin, voința sa neclintită.

Eu mi-am spus: am să învăț întotdeauna cu multă dragoste și perseverență, așa cum a făcut Iosif Vissarionovici Stalin. Vreau să fiu dârz, să am o voință tare.

Basarab NICOLESCU
conducătorul unității 4 Ploești.

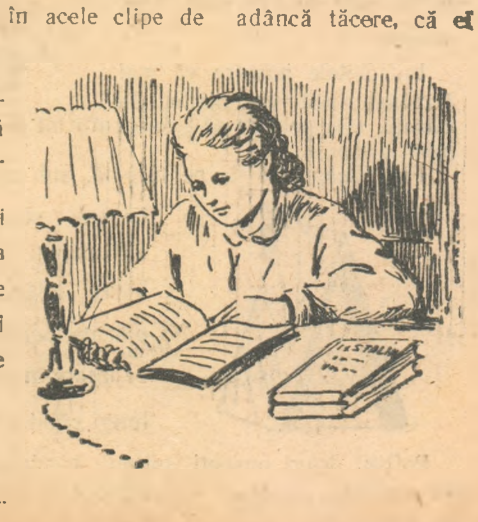
Invățături care mă însuflețesc

Adesea, în camera pionierilor le vorbesc copiilor despre viața și devotamentul față de popor al lui Iosif Vissarionovici Stalin, continuatorul operei marelui Vladimir Ilici Lenin

Ei mă ascultă cu mult interes. Simt în acele clipe de adâncă tăcere, că ei doresc din toată inima să-și însușească și să urmeze învățăturile lui Stalin.

Și în munca mea, învățăturile marelui Stalin mă însuflețesc. Ele mă ajută necontenit să educ copiii, să le sădesc dragostea față de patrie și popor.

Citesc cărți din care aflu tot mai multe lucruri despre lupta neîntreruptă a lui Stalin pentru făurirea fericirii celor ce muncesc. Toate acestea le împărtășesc și copiilor și-i învăț să prețuiască faptele și ideile nemuritoare ale lui Stalin.

Ștefania OLTEANU
instructoare superioară
Școala Armeană București.

Mama mea

Imi amintesc, prieteni, de o vreme
Cu şuier de obuz şi ploi de foc,
Când, intr'un adăpost cât un ghioc,
Mă ocrotea cu trupu-i: „Nu te teme!"

Şi-mi amintesc de nopţile de boală,
Când mă veghea târziu la căpătâi...
Şi-mi amintesc cum m'a purtat întâi
Ţinându-mă de mână, către şcoală...

Eu poate încă nu ştiu preţul
Câte-a făcut în viaţă pentru mine.
Ea ştie'ntotdeauna-atât de bine
Chiar gândurile mele-a tălmăci...

De iau o notă rea, dojana mamei
Nu-mi dă răgaz să stau cu mâna'n sân.
Şi bucuria dânşii-atât de mare-i
Când despre-o notă bună pot să-i spun!

Prietenă statornică mi-e mama
Oricând la ea sfat preţios găsesc.
Ea mă învaţă să nu ştiu ce-i teama.
Prin orice greu mă'nvaţă să răzbesc.

...Prieteni, dacă sunteţi mulţumiţi
De munca mea, de cum îmi port
cravata,
Nu vă grăbiţi spre mine cu răsplata,
Ci mamei mele'ntâi să-i mulţumiţi!

Al. Ovidiu ZOTTA

Doi snopi

Veneau la arie mulţime de snopi. Deodată se întâlniră faţă'n faţă doi snopi de grâu. Unul era slăbuţ, cu spice uşoare şi subţiri; celălalt mare, voinic cu spice pline şi grele.

— Dar ce-ai păţit, frăţioare, de eşti aşa de necăjit, subţire de te suflă vântul? întrebă acesta din urmă.

— Mă mir singur cum mai trăiesc, aşa cum sunt. Am trecut prin atâtea necazuri... gerul aspru... seceta de primăvară... rugina grâului, gândacul ghebos şi cărăbuşeii... Uf!... Când îmi amintesc de toate...

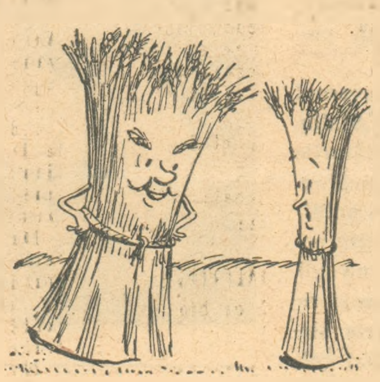
— Toate necazurile de care vorbeşti m'au încercat şi pe mine şi totuşi iată cât sunt de mare, răspunse celălalt.

★

— Aşa mi-am închipuit eu c'au vorbit doi snopi, îmi zise Gheorghiţă terminându-şi povestea.

— Tu ştii de ce era snopul acela aşa de voinic? l-am întrebat eu atunci.

— Da, pentrucă era strâns de pe un pământ îngrăşat. Ai dreptate, tocmai de acolo au primit firele de grâu puterea de a se împotrivi tuturor încercărilor prin care au trecut mai târziu. Inainte de topirea zăpezii, tata a cărat şi a împrăştiat pe cele două hectare pe care le avem, 15 care de gunoi de grajd şi 400 kg. îngrăşăminte chimice cu fosfor şi potasiu. Aflase dela agronomul raionului, care le-a

vorbit la cursul agrotehnic despre foloasele îngrăşămintelor. El ştia că aşa va obţine o recoltă bogată.

— Dar tu ştii în ce fel anume ajută plantelor îngrăşămintele?

Gheorghiţă rămase puţin pe gânduri apoi răspunse:

— Nu.

— In timpul iernii, i-am spus eu, plantele au stat sub pătura de îngrăşăminte şi zăpadă şi au fost ferite de îngheţ. De ce? Pentrucă apa din celule, încărcată cu săruri şi zaharuri, nu inghiaţă decât la temperaturi foarte scăzute. Plantele de grâu au scăpat astfel de frig şi în primăvară au crescut repede. Ele au consumat puţină apă, fiindcă ea era bogată în substanţe hrănitoare. Astfel seceta din primăvară le-a găsit cu cămara plină de apă şi hrană.

Frunzele lor au umbrit pământul, ferindu-l de soarele puternic, de uscăciune. Tot sufla vântul uscat, dar plantele priveau mândre spre cerul senin, spre soare, se hrăneau şi creşteau fără să fie stingherite de secetă. Apoi ploile dela începutul verii au găsit plantele inspicate şi le-au ajutat să-şi formeze bobul, în timp ce pe ogoarele neîngrăşate plantele, încă mici, de-abia se desvoltau.

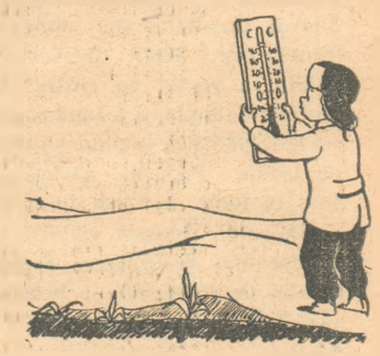
S'au abătut apoi asupra lanului puzderii de firicele care, purtate de vânt, căutau să se aşeze pe frunze. Erau seminţele unei ciuperci, care dă „rugina grâului", boală necruţătoare a grâului. Tu desigur că ai auzit de ea. Zadarnic au încercat însă aceste firişoare să străpungă frunzele şi să sugă din ele hrana. Plantele erau acum mari şi rezistente. Hrana îmbelşugată le făcuse să crească într'un timp mai scurt. Seminţele ciu-

percii cădeau neputincioase la pământ, sau îşi luau sborul spre alte lanuri mai slabe.

Dar au venit apoi zilele calde de vară şi au apărut alţi duşmani. Sumedenie de „cărăbuşei ai grâului" şi „gândaci gheboşi" dădură busna, căutând spice fragede şi pline de sevă cu care să se hrănească. Acum însă grâul era în plină coacere, spicul era aspru, aristele (mustăţile) erau ţepoase. Numai pe locuri neîngrăşate aceste insecte, trezite la viaţă de căldura verii, puteau găsi plante mai întârziate, mai slabe şi mai lipsite de apărare.

Iată cum firele de grâu de pe ogorul vostru apărate astfel de necazurile despre care am vorbit au putut da 7000 kg. boabe de grâu; în schimb pe ogorul neîngrăşat, de pe care venea snopul cel mic, deşi ogorul era la fel de mare ca al vostru s'au obţinut numai 1600 kg. grâu. De pe un

ogor îngrăşat, bine îngrijit, nu vei aduna niciodată un snop subţire, pirpiriu, ca acel despre care mi-ai povestit.

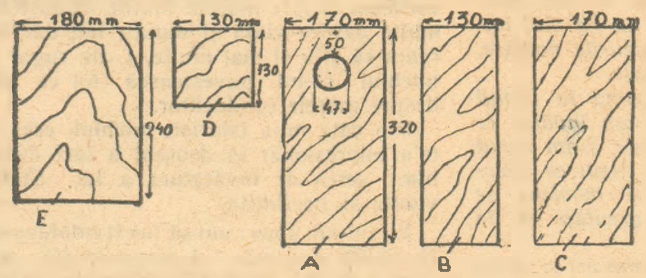
Ing. Teodor MOSCALU

Pregătiţi căsuţe pentru păsărele

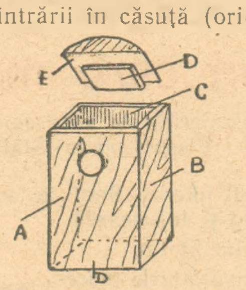
In curând se întorc păsărelele. Rândunelele, piţigoii, ciocănitorile pornesc să-şi caute locuinţe Unele păsărele găsesc căsuţele părăsite în toamnă, altele însă nu le mai găsesc. Au fost distruse de viscol. Să le purtăm de grijă şi să le construim căsuţe noi, încăpătoare şi vesele, iar pe cele vechi să le reparăm Căsuţele construite de noi vor atrage păsările care la rândul lor ne vor feri recoltele de tot felul de insecte vătămătoare.

Iată mai jos schiţele pentru două modele de căsuţe.

Materialele de care aveţi nevoie sunt: o scândură de 20 mm. grosime, cuie subţiri şi hârtie sticlată.

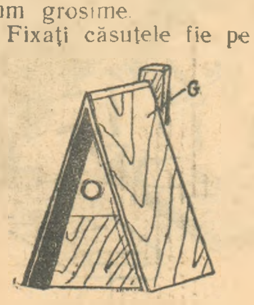

Din scândură tăiaţi piesa A, două piese B, piesa C, două piese D şi piesa E. După ce le-aţi tăiat, le daţi cu hârtie sticlată, mai ales în jurul intrării în căsuţă (orificiul din piesa A). Prindeţi apoi aceste piese în cuişoare, după modelele din schiţă. Căsuţele pot avea forme diferite, care de care mai frumoase.

In schitele noastre vă mai indicăm încă un model de căsuţă, (G) pe care să-l construiţi tot din scândură de 20 mm grosime.

Fixaţi căsuţele fie pe tulpină, sub crengile pomilor, fie sub streşinile caselor In ele puneţi paie şi pregătiţi astfel adăposturi curate şi plăcute pentru păsările care se întorc în ţara noastră, după lungi călătorii.

Poftiţi, dragi oaspeţi, piţigoi, rândunele, ciocănitori, vă aşteptăm cu drag. Aţi călătorit mult? Sunteţi osteniţi de drum? Nu-i nimic. Totul este pregătit!

ŞAH

Intrebări şi răspunsuri

In urma lecţiilor de şah publicate în gazeta noastră, ne-au sosit la redacţie scrisori în care ni se pun diferite întrebări. In acest număr maestrul internaţional de şah Dr. Octav Troianescu răspunde la câteva din ele.

1. Pionierul Herdlicka Oliviu dela Liceul de băieţi nr. 3—12 din Bucureşti ne întreabă care dintre rocade este mai avantajoasă, cea mică sau cea mare.

Ambele rocade sunt la fel de bune, depinde de planul de bătaie pe care îl observăm la adversar. Dacă, de exemplu, piesele lui sunt mai agresive, mai ameninţătoare, mai concentrate ca număr pe flancul damei, noi vom căuta să facem rocada în partea opusă, şi anume rocada mică Şi invers, dacă adversarul îşi concentrează trupele pentru atac pe flancul regelui, noi punem în siguranţă regele, făcând rocada mare.

Există însă şi o altă situaţie. Să presupunem că piesele ambilor jucători sunt împărţite în mod egal pe ambele flancuri şi adversarul nostru a făcut rocada mică. Dacă suntem hotărîţi să trecem îndată la atac, e bine să facem rocada mare, deci în partea opusă. Vom ataca astfel, cu pionii noştri de pe flancul regelui, rocada regelui advers. Dar şi adversarul poate contraataca, la rândul lui, rocada noastră depe flancul damei. Aceste partide sunt din cele mai interesante şi aproape întotdeauna câştigă jucătorul al cărui atac reuşeşte mai devreme.

2. Acelaşi pionier ne întreabă dacă se poate da „mat" cu 2 cai.

Nu! Dacă un jucător are numai regele, iar celălalt are regele şi 2 cai, matul nu este posibil într'un joc corect.

3. Pionierul Tofănel Mihai dela Liceul de băieţi din Rădăuţi ne întreabă cât se socoteşte „patul".

O partidă câştigată se socoteşte un punct, iar una pierdută, zero puncte. O partidă remiză, nulă, în care nici unul din jucători n'a reuşit să câştige se socoteşte o jumătate de punct pentru fiecare jucător Intrucât regele din poziţia „pat" nu poate continua jocul, dar nici nu este „mat", partida se socoteşte nulă (remiză) şi amândoi jucătorii capătă $1/2$ de punct.

Cine o desleagă?

Vă prezentăm aici o problemă de şah. După ce o deslegaţi, trimiteţi rezolvarea la redacţie. Iată problema:

Albul mută şi-l face mat pe negru în 6 mutări.

Pentru a vă ajuta le rezolvarea problemei vă dăm o indicaţie: în decursul mutărilor albul va da la un anumit moment un şah dublu (+ +). Acest şah dublu este cheia soluţiei.

Mai mult însă nu vă spunem, altfel problema va fi prea uşoară.

Vă dorim succes!

Să învăţăm dela pionierii sovietici

Laboratorul viu

Cum se hrăneşte o broască? Când nu înţeapă ariciul? Este vitează coţofana? La aceste întrebări şi la multe altele vei primi răspunsuri, dacă vei începe să observi cu multă atenţie animalele, dacă vei studia viaţa lor

La colţul viu al şcolii noastre trăiau două broscuţe. Tinerii naturalişti le-au pus într'un acvariu vechi. Şi cu toate că afară era frig şi toate broaştele amorţiseră până la primăvară, broscuţele noastre nu au adormit — le era cald în acvariu. Băieţii reuşeau chiar să găsească muşte pentru ele. Copiii observau cu mult interes cum se hrănesc broaştele. Broscuţa urmăreşte insecta stând nemişcată, de parcă s'ar teme să nu se trădeze. Dar îndată ce musca s'a apropiat, broasca îşi repede într'o clipită limba şi... musca nu mai este!

— Broasca e mai greoaie, dar limba îi este iute ca săgeata! observară copiii

Limba o ajută pe broască să-şi procure hrana, în special în pădure. Ea este fixată în gură numai cu capătul dinainte, iar capătul ei dinapoi broasca îl aruncă din gura largă, atât de uşor încât poate să prindă din sbor insecte care sboară repede, ca musca, ţânţarul..

Interesante sunt observaţiile copiilor făcute asupra ariciului. După cum se ştie, ariciul se apără de duşmani cu ajutorul ţepilor. Tânăra naturalistă Valia Salimova mângâe fără teamă ţepii ariciului şi îl chiamă zicându-i „Molcuţul" El s'a obişnuit cu Valia, s'a obişnuit cu faptul că fata îl hrăneşte.

Copiii noştri au adus odată la colţul viu o cioară. Ea avea o aripă frântă şi ciocul rupt. Cioara nu putea să ciugulească şi apuca hrana cu o lature a ciocului. Intr'o zi copiii i-au dat pâine uscată. Pasărea s'a chinuit mult, dar nu reuşea să facă nimic. Din întâmplare pesmetul a nimerit în farfurioara cu apă, s'a muiat acolo şi cioara l-a înghiţit cu uşurinţă. De atunci face tot aşa: îi arunci ciorii un pesmet şi ea îl pune îndată în farfurioară. Cioara punea în apă tot ce i se da: cartofi, brânză, carne.. Odată nu era apă în farfurioară, dar cioara a pus totuşi acolo, din obişnuinţă, o bucăţică de pâine uscată...

Tinerii noştri naturalişti fac observaţii şi în natură. Ei au făcut cantine pentru păsărele — trocuţe. Copiii hrănesc păsărelele la anumite ore şi ele s'au obişnuit foarte repede cu programul stabilit. Elevii noştri observă ce păsărele vin la trocuţe, ce anume le place, cum ciugulesc hrana, cum se comportă. Coţofana, de pildă, rareori o poţi vedea lângă trocuţă. Deşi trăncăneşte mult, coţofana este foarte, foarte sfioasă. In schimb ciorile vin îndată şi ciugulesc orice hrană

Este foarte important să-ţi notezi tot ceea ce observi. Toţi tinerii noştri naturalişti au jurnale personale. Iată ce scrie Liuda Liuchevici despre iepuroaica de casă „Blănicica":

„Am luat-o pe Blănicica pentru prima dată în braţe, când a împlinit 24 de zile. Ea se temea, se sbătea să scape din mâini. Când Blănicica a împlinit o lună, am început să-i desvolt un reflex condiţionat: să mănânce stând pe lăbuţele dinapoi. Odată Blănicica se spăla şi i-am pus în lăbuţe un morcov. Fără să se lase jos, Blănicica a început să mănânce şi a stat aşa până când a mâncat tot morcovul. De atunci în fiecare zi am pus-o să stea pe lăbuţele dinapoi şi numai aşa am hrănit-o." După o săptămână, Blănicica sta gârbovită şi ţinea morcovul nu prea bucuroasă. După două săptămâni ea nu mai stătea gârbovită"

Foarte interesantă este veveriţa noastră pe care băieţii au adus-o primăvara trecută din pădure. Atunci au pus veveriţa într'o cuşcă. Puiul de veveriţă s'a sbătut toată ziua şi nu s'a atins de hrană. Spre seară s'a liniştit, a rupt hârtie şi şi-a făcut un culcuş cald. După două săptămâni el ronţăia seminţe, alune cu atâta străşnicie, încât cojile sburau în toate părţile.

Vara puiul de veveriţă mânca cu plăcere fragi, ronţăia seminţe de pepeni verzi şi a prins gustul de bomboane pe care copiii i le dădeau din buzunare. Iar acum, îndată ce i se deschide cuşca, veveriţa iese afară repede, scotoceşte curajoasă buzunarele şi găseşte bomboana pe care unii dintre băieţi o păstrează special pentru ea

Colţul nostru viu a devenit un fel de mic laborator ştiinţific de zoologie.

Ar fi bine dacă în fiecare şcoală elevii l-ar ajuta pe profesor să organizeze un colţ viu al şcolii.

I. TIHOMIROVA
Profesoară de biologie

(După „Pionierscaia Pravda")

Tinerii fizicieni la lucru

— Am rezolvat toate problemele şi am răspuns la toate întrebările! Mai am de făcut numai experienţele! Tu cum stai cu problemele? îl iscodi Dimo Petre pe Liviu Stănescu

Indică barometrul aceeaşi presiune şi iarna şi vara? După figurile lor se pare că băieţii au găsit răspunsul

— Le-am dat eu de rost până la urmă. Numai că, să-ţi spun drept, una e cam grea.

— Care?

— Problema cu barometrul.

— Cu barometrul? intră în vorbă Costin Dobre. Ba mie nu mi s'a părut grea deloc! Mi-am amintit principiul de funcţionare al barometrului cu mercur şi am rezolvat-o uşor... Acum trebuie să ne gândim şi la experienţe

Radulian Dan stă deoparte şi ascultă cu atenţie discuţia colegilor lui.

— Ce părere aveţi? întrebă el. Venim la şcoală după amiază şi facem experienţele în laborator, sau ne întâlnim la unul din noi acasă şi lucrăm acolo?

— Veniţi la mine, spuse Dimo. Am eu un termometru şi două paravane de carton. O scoatem noi la capăt cu experienţele. Ce ziceţi?

— Venim, venim!

..Băieţii s'au adunat într'adevăr la Dimo acasă şi au făcut experienţa cu măsurarea temperaturii unei flăcări care trece prin două paravane.

Dar pentru măsurarea temperaturii aerului atmosferic termometrul lui Dimo nu era bun. Aşa că o să mai lucreze şi în laboratorul şcolii, unde sunt termometre construite anume pentru asta.

Un lucru îl mai frământă acum pe băieţii noştri: Ce atelier să viziteze? Unde se pot observa fenomene fizice mai interesante pe care ei să le cerceteze şi să le descrie?
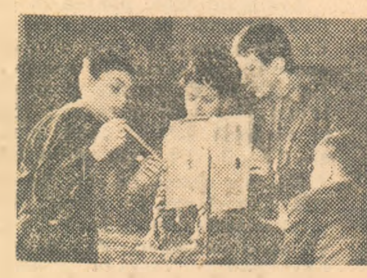
Dimo Petre, care este şi conducătorul unităţii, s'a sfătuit cu tovarăşul instructor şi au hotărît să meargă cu toţii la atelierul mecanic al unei fabrici dela marginea oraşului.

Aşa au început elevii clasei a VII-a dela Liceul de băieţi nr. 9 din Bucureşti să rezolve problemele, să răspundă la întrebări, să facă experienţele propuse în cadrul Olimpiadei Tinerilor Fizicieni. Dar în munca lor, tinerii fizicieni întâmpină uneori greutăţi.

Adesea îi auzi discutând.

— La prima vedere, spune Robert Braun, ţi se pare că ai şi găsit soluţia unor probleme. Dar când te apuci să le rezolvi, vezi că nu-i chiar aşa. Eu am refăcut de două ori răspunsul la problema „Turbina cu aburi românească". Şi de ce? Pentrucă la început n'am citit destul despre turbină. Insă după ce l-am întrebat şi pe tovarăşul profesor şi am mai cercetat şi revista „Ştiinţă şi Tehnică" am văzut câte maşini se bazează pe principiul turbinei. Acum am răspuns mai bine, mai complet

...S'a inserat. După ce şi-a terminat lecţiile, Dimo Petre scrie în carnetul său despre vizita făcută la atelierul mecanic, îşi notează care sunt maşinile şi motoarele la care a observat el că se aplică legile şi principiile de fizică învăţate la şcoală. Şi cu asta a răspuns la toate problemele Olimpiadei. Reciteşte rezolvările şi răspunsurile, le împătureşte cu grijă şi le pune într'un plic pe care scrie: „Pentru Olimpiada Tinerilor Fizicieni"...

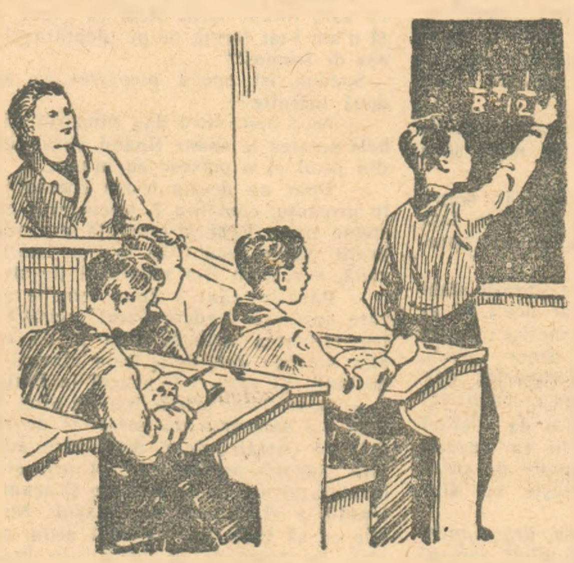

Care este temperatura? întreabă Dimo Petre

— 15°! răspunde Cunea, urmărind cu atenţie cum se urcă mercurul în tubul capilar

A. LISEANU

Numerele cu etaj

Când a primit manualul, Gujan Alexandru l-a întors şi pe-o parte şi pe alta ca pe un lucru deosebit. Apoi a început să-l răsfoiască.

Deodată privirea îi fu atrasă de nişte numere foarte ciudate. Mai întâi era scrisă o cifră, sub ea era trasă o linie, iar sub linie se afla o altă cifră. Işi aminti că numere de soiul acesta a mai întâlnit şi în manualul de clasa a IV-a. Atunci s'a dus la mama şi i-a arătat

— Ia te uită, mamă, aici în carte sunt numere cu etaj!

— Astea nu-s numere cu etaj, Sandule, i-a răspuns mama. Astea-s fracţii ordinare. Ai să înveţi la şcoală despre ele.

Şi într'adevăr, Sandu şi ceilalţi colegi ai lui au învăţat atunci că numerele acestea se numesc fracţii ordinare. A mai învăţat că numărul care „locuieşte" la etaj se numeşte numărător, iar cel dela parter — numitor. Anul acesta însă a mai aflat încă ceva: numerele astea cu etaj se adună, se scad, se înmulţesc şi se împart ca şi numerele obişnuite, ba încă le poţi întâlni şi în probleme. Cu toate s'a împăcat Sandu numai cu problemele acestea cu fracţii, nu! I se păreau atât de grele şi încurcate!

Dar zilele treceau. Băieţii din clasa a V-a dela Şcoala de 7 ani nr. 30 din Bucureşti, învăţau lecţii noi. Sandu aproape că-şi luase rămas bun dela gândul că ar putea să rezolve probleme cu fracţii

— Intrucât mai sunt băieţi care n'au înţeles prea bine operaţiile cu fracţii ordinare, o să repetăm încă odată acest capitol, le-a spus tovarăşa profesoară într'o zi. Vom face mai ales probleme...

Deşi n'a spus-o nimănui, Sandu a aşteptat ora de repetiţie cu deosebită nerăbdare. Oare acum va reuşi să înţeleagă?

Sandu e numai ochi şi urechi. La tablă e Horia şi încearcă să găsească firul unei probleme: „La executarea unei lucrări sunt angajaţi trei muncitori. Primul ar executa lucrarea în 8 zile, al doilea în 12 zile iar al treilea în 10 zile. A câta parte din lucrare a mai rămas, după trei zile dacă cei trei muncitori au lucrat împreună?"

După ce s'a stabilit ce se cunoaşte în problemă şi ce anume trebue aflat mai întâi Horia începu să socotească.

Sandu stătu o clipă pe gânduri apoi deodată îi veni ideia să rezolve problema singur, pe maculator. Primul muncitor o să lucreze într'o zi o optime doar el termină lucrarea în 8 zile! Al doilea o douăsprezecime, iar al treilea o zecime. Toate acestea, adunate, o să deie ca rezultat cât au lucrat toţi trei împreună într'o singură zi.

Şi Sandu începu să adune: $\frac{8}{1} + \frac{12}{1} + \frac{10}{1} = \frac{30}{1}$. *Aici însă Sandu se opri.*

I se părea că ceva nu e în regulă şi de aceea aruncă privirile la tablă

— Tii, ce greşală! gândi el când văzu ce scrie pe tablă. E întocmai pe dos. Dar de ce trebue să fie invers?

A, da! O optime se scrie $\frac{1}{8}$ *şi nu aşa cum a scris el. Aşa dar numerele dela etaj trec la parter, iar cele dela parter trec la etaj*

Sandu porni iarăşi să rezolve singur problema. Curând el scrise pe caiet: „Din lucrare mai rămâne $\frac{3}{40}$*".*

Când ridică ochii spre tablă îi veni să strige de bucurie. Pe tablă era acelaşi rezultat, dar ştii, exact acelaşi rezultat!

★

...De afară se auzi clopoţelul. Profesoara deschise cartea şi dictă băieţilor tema pentru acasă. Trebuiau să rezolve două exerciţii şi o problemă. Sandu le privi pe rând şi pentru prima dată de când învăţa fracţiile, întrebă cu mirare

— Numai atâta avem de făcut?

Vasile BĂRGĂOANU

După viscol

De vreo câteva zile viscolul nu mai contenea. Vântul vâjâia sălbatic spulberând zăpada. Când furtuna s'a potolit, totul era de nerecunoscut: nămeţi uriaşi pretutindeni. Am început, alături de cei mari, să lucrăm la deszăpezire. Cu lopeţile deschideam drumul printre mormanele de zăpadă. Lucram, lucram când ne-am adus deodată aminte de şcoală

Dar şcoala?.. Ce-o fi cu şcoala noastră?...

Mai târziu am pornit într'acolo. Jur împrejurul şcolii se întindea în strat gros zăpada. Vântul răsturnase o bucată de gard, spărsese câteva geamuri, rupsese câteva bucăţi din acoperiş. Viscolul lăsase urme adânci.

După vreo câteva zile, împreună cu tovarăşul director şi tovarăşul instructor superior, noi pionierii am deszăpezit şcoala, am reparat acoperişul, am pus sticlă la uşă, am pus sticlă la toate geamurile sparte, am ridicat, şi reparat gardul şcolii. Mulţi pionieri s'au evidenţiat în această muncă, iar felul cum a lucrat colectivul de conducere al unităţii a fost tot timpul pentru noi un exemplu. Acum, în şcoala noastră e din nou plăcut să înveţi.

Mihail IANCU
cl. a VII-a
Şcoala de 7 ani nr. 41
băieţi, Bucureşti

Bogár Suzana cântă

de Sütö András

Sütö András este unul dintre scriitorii de limbă maghiară din Republica noastră. Nuvelele și schițele sale zugrăvesc în imagini luminoase lupta pentru construirea socialismului. Povestirile lui Sütö András capătă o tot mai largă răspândire la noi, fiind citite cu deosebit interes, atât în original cât și în traducere.

In trecut scriitorilor minorităților naționale din țara nostră le era îngrădită posibilitatea de a crea opere în limba maternă. Astăzi, nimic nu le mai stă în cale și întregul nostru popor se mândrește cu succesele lor.

Citiți mai jos una din povestirile lui Sütö András.

De câteva zile încoace, Bogár Suzana își tot ia rămas bun dela satul ei drag. A pornit-o din capătul de sus al uliței, continuă în cel de jos și, cu toate că ploaia de toamnă cade șiroaie, ea merge, merge, lipăind prin tină. Și-a tras pe cap marama cafenie, pe care i-a cumpărat-o domnul Bartalis, iar fusta subțire de stambă și-a prins-o într'un colț de un șold, cum a văzut ea că fac nevestele, și intrând ba ici, ba colo, dă frumos binețe:

— Rămâi cu bine, nană Mărie, și iartă-mă dacă ți-am greșit cu ceva...

— Apoi unde te duci? Așteaptă-mă un pic. Dreptu-i că te faci artistă?

Așa o întreabă, dar ea ce să-i răspundă? De unde să știe ea ce se va face? Ea știe numai că dacă s'apucă să cânte, oamenii se opresc la poarta domnului Bartalis ca s'o asculte și ar asculta-o într'una: iar unii o roagă: „Suzană, știi tu cântecul ăsta: „Hei, stea norocoasă..."? „Il știu, cum să nu-l știu".

Nu este cântec pe care Suzana să nu-l știe. Și mai ales lui Kovàcs Anton, secretarul organizației de bază din sat, îi place s'o asculte cântând; de câte ori trece prin fata casei cu verandă, a domnului Bartalis, o strigă și o întreabă: „Ei, ce mai faci? Ai vreo supărare? Să-mi spui dacă te necăjește cineva". Și apoi, mângâindu-i căpușorul bălan, îi spune: „Suzană, tu trebuie să mergi la școală. Uite și ceilalți.. Anuța Batosi se face ingineră, Kis Ana învățătoare. Gazsi Francisc mecanic de locomotivă; de ce să nu fii și tu în rând cu ei?"

Apoi fără îndoială, că el a vorbit undeva, ori o fi scris vreo scrisoare, sau ce o fi făcut destul că într'o zi, la început de Septembrie, au venit cu mașina dela oraș niște profesori. O căutau pe Bogàr Suzana, pe mica dădacă, pe slujnica domnului Bartalis.

O vreme a stat cu ei și Kovàcs Anton. O încurajau mereu, spunându-i să nu se teamă, că-i vor numai binele. Domnul Bartalis și-a holbat ochii, tremurând că ăștia i-or descoperi acum cașul și pieile de miel dosite în pod; dar oamenii aceia erau niște muzicanți și n'au venit ca să scotocească după piei de miel dosite. Iar Kovàcs Anton l-a rugat pe morocănosul stăpân de turme să facă bine să se cam cărăbănească din odaie, pentrucă ei trebuie s'o „examineze".

Apoi au întrebat-o pe Suzana câte'n lună și'n stele, de și-a pierdut cu totul cumpătul.

— Câți ani ai? au început ei.

— Unsprezece — am împlinit la desfăcat de cucuruz.

— Bine! Mama ta trăiește?

— Mai trăiește ți beteagă. Spune însă că nu mai are multe zile. Mă rog frumos, a fost slujnică și plămânii...

— Iar tatăl tău..

— Nu-l cunosc. Că io așa m'am născut, mă rog frumos...

— Nu mai spune: mă rog frumos!

— Apoi așa m'am născut... Bartalis spune că io-s fără lege și să nu-mi iau nasul la purtare căci, mă rog frumos, nimeni n'a vrut ca io să mă nasc... Apoi io tot am venit pe lume..

— Și de ce ești așa de slabă, sărmana de tine? o descusu mai departe cel cu ochelari. Și ești galbenă! Ți-s ochii mari, obosiți! N'ai dormit, așa-i?

— Aș fi dormit eu, dar îi cresc dinții la copilul domnului Bartalis... și mă rog, degeaba-i mai și cântă omul. Apoi io chiar că i-am cântat. Și ieri am stat lângă pătucul lui până la ziuă. D'apoi dacă-i cresc dinții.. Domnul Bartalis mi-a spus: „Adoarme copilul ăla, tu, otreapă; să mi-l adormi odată, că de-oi pune mâna pe tine, va fi vai și amar... vai de viața ta..."

— Dar la școală ai vrea să mergi? Vei avea un pat frumos, curat, nu solos ca ăsta. Unde dormi tu? Pe lada asta... Da. Hm! Ca să fii mai aproape de copil? Hai la școala de arte, îți va merge mai bine ca aici

Suzana dădea din cap cu încăpățânare:

— Nu! Nu mă duc! De școală îs sătulă! Io-s trecută de zece ani, mă rog frumos, și cine mi-a avea grijă acolo, cine m'a spăla și m'a petici? Omul nu poate trăi fără să muncească..

— Cine ți-a spus asta?

— Mama.. și domnul Bartalis spune tot așa: că să las joaca, că-mi poate fi rușine, la cei zece ani ai mei.. Is sătulă de școală...

— De ce?

— Apoi, mă rog frumos, că și domnișoara învățătoare tot așa-mi zice: „Ei, tu bitănguță"[1], și-apoi și copiii mă tot batjocoreau c'am lindini în păr, dar din ce să-și cumpere omul pieptene?

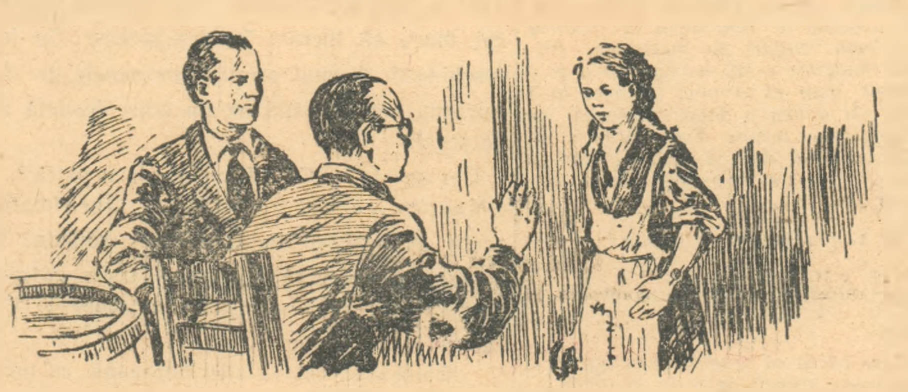
— Suzano, la școala în care te voi duce, nimeni nu te va batjocori. Ai să vezi cât de bine-ți va merge.

— Nu mă duc. Oi crește copilașul ăsta: căci, mă rog frumos, și-ăsta-i un biet orfan; i-a murit maică-sa, n'are pe nimeni, numai tată. Domnul Bartalis... că el este tatăl-său; a spus că dacă mă port bine, îmi cumpără o mașină de cusut și că am să mă fac cusătoreasă ca nana Paula.

— Cine-i nana Paula?

Astfel de întrebări i-au pus oamenii aceia dela oraș, apoi acela mai grăsun, cu ochelari, a început: „Cântă după mine: la-la-la-la." Suzana a cântat și iar a cântat, până i s'au îmbujorat obrajii palizi, iar omul cu ochelari i-a însemnat numele într'un carnețel, stăruind încă o dată să vină la școală. Apoi s'au suit cu toții în mașină și au plecat.

Domnul Bartalis, care tot timpul ascultase la ușă, a așteptat până s'a liniștit praful ridicat de mașină și-apoi a bătut-o pe Suzana fără pic de îndurare. Cu o joardă usturătoare, o ardea peste picioarele subțirele și goale, strigându-i: „Ce minciuni ai tot îndrugat despre mine, ticăloaso?".

La început, Suzana n'a vrut să plângă, ci numai gura și-o strângea de durere, dar până la urmă așezându-se pe scăunel, lângă copilul dolofan, începu să-și șteargă lacrimile cu pumnii mici, mânjiți, și după porunca domnului Bartalis a cântat și iar a cântat; murmura suspinând: „Nani, nani, puiul mamei..." Și copilașul, parcă îndurându-se de biata Suzana, a adormit curând.

Și în ziua aceea de Septembrie, Suzana s'a hotărît în sufletul ei să plece din sat, să meargă la școala aia, și nu-i va păsa oricum or batjocori-o.

Iar acum își ia rămas bun. Se tot socotește: la cine să meargă, pentrucă are multe neamuri, are mulți cunoscuți. Nu, pe nana Kis Juliska n'o poate ocoli — cugetă ea — doar dânsa a crescut-o până la vârsta de șase ani, i-a spălat, i-a petecit, nu se cade să plece așa, fără să treacă pe la dânsa. Pășește dar în ograda strâmtă, apoi în tinda plină de aroma dulceagă a cucuruzului nedesfăcat; lângă grămada de cucuruz, șase copii, unul mai mânjit ca celălalt; iar nana Juliska ședea pe pragul casei și cum ședea acolo nu părea o femeie, ci un porumbel uriaș, cu gușa mare. Are un cap mic, rotund, poartă năframa legată la spate și are o voce plăcută, caldă de parcă ar gânguri:

— Vai draga mătușii, ai venit să ne mai vezi?

Suzana îi povestește că a venit să-și ia rămas bun, că ea merge la școală, că s'a sfârșit de-acum cu dădăcia și că va avea un pătuc așa de alb, încât va fi o adevărată fericire să dormi în el. Și mai povestește că îi vor da haine, îi vor cumpăra și ghete, va avea și bani de cheltuială și pâine bună... i-a făgăduit doar profesorul acela cu ochelari.

Nana Juliska bate din palmele ei grase și nu mai știe ce să facă de mirare și de fericire.

— Vezi, vezi, scumpa mea copilă — spunea ea. Nu în zadar te-am crescut și te-am spălat. Ce glas frumos îi avea; apoi tu îi trăi din glasu' tău, ca dascălii... Măi, ce doamnă mare ai să te faci.. Ai să cânți la teatru, dar nu cumva să cânți fără bani, că tu ai un glas așa de frumos... ar fi păcat să-l risipești pe nimica. Vai, dacă ai ști cât m'am chinuit eu cu tine! Biata maică-ta nu va putea să-mi fie niciodată destul de recunoscătoare, dar nici nu poftesc nimic dela ea, săraca, numai dacă s'ar vindeca. Dar Bartalis ăsta ce zice că tu pleci dela el? Usca-i-s'ar mâinile, d'apoi numai această biată maramă ți-a cumpărat-o? Pentru asta l-ai slujit tu? Apoi poți merge cu asta la oraș? Las'o mai bine copiliței ăsteia, tu și așa capeți una mai bună acolo la școală.. Rozi, hai de încearcă marama, și-apoi vezi numai de-o rupe și pe-asta, că-ți frâng coastele.

Suzana își netezește tulburată marama pentru care a cântat așa de mult și a vegheat atâtea nopți.

Dar Rozi, o fetișcană cu ochii negri, uimitor de mărunți, s'a și înfipt în fața ei, iar gura nanei Juliska nu se mai oprește

Numai Suzana tace, tace; obrajii slabi i s'au făcut mai serioși, iar ochii ei adânci s'au umplut de nedumerire: ce se va face ea fără maramă? Doar plouă, bate vântul și orașul este departe; dar așa de frumos i-o cere mama ei adoptivă!

Leapădă deci marama și-o dă fetiței care se înfășoară fericită în ea, râzând bucuroasă. Nana Juliska umple de sărutări pe Suzana și-o copleșește cu sfaturi.

— Apoi să ai grijă de tine, draga mea. Să nu ne uiți pe noi, niște bieți oameni săraci! Cine s'ar fi gândit vreodată că te-or duce la școală numai pentru glasul tău! Cine-și făcea de lucru mai de mult cu astfel de bitănguțe?

Suzana își tot căuta vorbele, înspăimântată din cauza maramei. Ce s'o face dacă nu-i vor da alta la școală? Ce o să îmbrace? Dar nana Juliska o mângâie:

— Să scrii, scumpa mea; dacă îi avea lipsă de ea, să scrii numai o carte poștală și ți-o trimit îndată... La sora mea s'o cauți, în strada Someșului șaisprezece, că acolo am s'o trimit.

Suzana se duce apoi la altă rudă, la tușa Ana, care-i soră dulce[2] cu mama ei. Nana Ana are vreo patruzeci de ani. E o femeie uscată, aspră, dar cum o zărește pe Suzana, vocea i se înmoaie și își îmbrățișează nepoata.

— Puișorul meu, cât ești de udă... Apoi pleci?

— Plec.

— Se spune că acolo vă'nțolesc cu de toate. Ai putea să lași șorțulețul ăsta fetiței mele. N'are nimic, sărăcuța de ea, și-apoi de câte ori îl va îmbrăca, își va aminti de tine.

Suzana nu știa ce să facă cu șorțulețul ei cu picățele; doar îi este așa de drag, îl purta numai duminica. Și ce se va întâmpla dacă nu i-or da altul la școală?

— Să trimiți vorbă, dacă nu ți-or da. Indată ți-l trimit prin poștă, și cu ceva de-ale mâncării. Dar să ai grijă de tine. Să înveți bine. Măi, dar Bartalis ăsta încă nu ți-a cumpărat marama? Ei, lasă că-i spun eu, trăzni-l-ar de ticălos!

Afară plouă. Suzana clipește somnoroasă. Satul pare acoperit cu un văl sur, dar ea nu mai stă, acum n'ar mai putea rămâne. Până la urmă i-or cere și fusta neamurile acestea, și s'o mai fi trezit de atunci și copilul domnului Bartalis. Acest gând îi dă fiori și-o frică rece îi strânge inima: „Dumnezeii tăi, dacă copilul se trezește..." Cu pași mărunți, repezi, pornește pe ulița glodoasă, la vale. Ploaia îi moaie părul bălai sburlit, i se prelinge în picuri mici pe frunte, pe obrajii înfierbântați, dar ei nici că-i pasă: gându-i mereu la copil. Intre timp își amintește că n'a fost nici la cutare, nici la cutare, dar ăștia îi vor cere toate lucrurile, măcar

că nu-s oameni răi — de câte ori nu i-au dat de mâncare — și nici nu-s așa de săraci acum, nu-i mai încovoaie soarta aceea câinoasă, ca în trecut. Dar tot ar pofti la lucrușoarele ei. Cum trece, cineva o strigă dela Bori Iosif: „Ei, Suzana, apoi dela noi nici nu-ți iei rămas bun?"

„Ba mi-oi lua, cum să nu-mi iau?" bombăne ea și în sinea ei se gândește înspăimântată că i-or cere pieptărașul. Nici pic de îndoială că i l-or cere, pentrucă nana Rebi, de câte ori o întâlnea, totdeauna se minuna: „Vai da' ce cusături frumoase are pieptarul ăsta"!

Și cum pășește în odăița curată, tocmai cu asta începe nana Rebi că „vezi, pleci, și n'am luat formă de pe pieptărașul ăsta așa de frumos!"

Suzana își apucă pieptarul cu amândouă mâinile:

— Nu-l dau. Nu-l dau nimănui, și vorbele acestea le spune țipând, încât femeile din jurul ei o privesc cu mirare.

— Doar nu de-aia te-am chemat! Vai, tu prostuțo, cum ți-a fi trecut prin gând? spune nana Rebi și-i sărută amândoi obrajii. Și te duci? Te faci artistă? Suzană, vezi cum ți-a răsărit și ție steaua?

— Răsărit, zău — spun femeile și fiecare scoate la vedere darul pregătit pentru viitoarea artistă. Una îi dă colaci, alta scorușe cea de-a treia ciorapi calzi de lână. Și toate i le încarcă în brațe.

— Ia-le. Ți-or prinde bine la oraș. Nana Rebi i-a strecurat un borcănaș de miere, atât de curată miere, de-ți pare aur, nu alta. Suzana privește, le tot privește. Ea în viața ei n'a mâncat miere și-acum asta toată-i a ei. Intreg borcănașul. Nu mai știe ce să facă. Șade numai acolo pe laviță, cu grămada de lucruri în brațe și simte cum îi umple inima o căldură care-i face bine. Din toată inima ar zăbovi acum în odăița asta curată și ar tot plânge de fericire. Dar într'un colț zărește în leagănul cu scutece brodate pe copilașul nanei și, speriată, sare de pe laviță:

— Mă duc.., îi cresc dinții...

Femeile o petrec până la poartă, iar ea, cu pași mărunți, șovăitori, aleargă pe ulița glodoasă, purtând darurile dragi

— Pe unde-ai hoinărit? o întâmpină Bartalis întunecat.

(continuare în numărul viitor)

1) Bitang — copil din flori (în Ardeal de la ungurescul bitang).

2) Soră dulce — soră bună (în Ardeal).

Redacția: București str. Academiei Nr. 17 Tel. 6.09.26 — Administrația: 5.79.60 Abonamentele se fac la toate OFICIILE POȘTALE și SECȚIILE RAIONALE DE DIFUZARE A PRESEI. Taxa plătită în numerar conform aprobării Dir. Gen. P.T.T. 100.114.
Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scânteii „I. V. Stalin" — Piața Scânteii